

Seress Rezső életműve

Forrás: Wikipédia

Seress Rezső (született Spitzer Rezső) zeneszerző, zongorista kizárólag jobb kézzel zongorázott, kottát olvasni soha nem tanult meg és énekelni se nagyon tudott. Első keresetét azzal kereste, hogy a filmszínházban a némafilmek aláfestő zenéjét ő játszotta. Később elvégezte Rákosi Szidi színi tanodáját, ahová Grawatsch Tivadarral (Bilicsi Tivadar) együtt jelentkezett. A tanoda elvégzését követően azonban csak a Városligeti Műszínikörben kapott állást, ahol kisebb szerepekben játszott. A próbák között ismert dalokat és saját szerzeményeket játszott, amelyben az igazgató felismerte a lehetőséget. A zongorát kihelyezték a színház elé, hogy a zenével

becsalogassák a nézőket. Seress dalai elterjedtek a környéken. 1925-ben az egyik dalát megküldte a Nádor Kálmán Zeneműkiadóba. A Még egy éjszaka országos siker lett, 16 000 példányban kelt el. A kiadó vezetője beajánlotta Seressét a Dohány utcai Kulacs vendéglőbe zongoristának, ahol a korábbi évek nélkülözésének véget vetve sikerült biztos egzisztenciát teremtenie magának. Ebben a vendéglőben 16 éven keresztül játszott (1925-1941). Híressé vált dalai jó részét itt írta meg. Híre nagyon hamar elterjedt és olyan hírességek jöttek el meghallgatni, mint Nóti Károly, Gobbi Hilda vagy Csontos Gyula, de Reza Pahlavi perzsa sah és Edward walesi herceg, Arthur Rubinstein és Otto Klemperer is tiszteletét tette. 1933-ig 40 dalhoz írt dallamot, illetve majd 60 dalnak ő volt a szövegírója is. 1933-ban Jávor László bűnügyi újságírótól kapta meg azt a verset, aminek megzenésítése elhozta neki a világsikert, ez volt „A Dal”, a Szomorú vasárnap. Mivel Seress Rezső nem tudott kottát olvasni, ezért a Szomorú vasárnapot egy fiatal, Zeneakadémián végzett muzikus kottázta le neki. A Csárdás és Marnitz Zeneműkiadó igazgatója azonnal szerződést ajánlott Seressnek, amikor eljutott hozzá a kotta. A dal maga azonban lassacskán vált ismertté. A róla szóló első hírek a bűnügyi rovatokban bukkantak fel, miután a kottát megtalálták egy öngyilkos cseléd mellett. 1935 elején jelent meg egy cikk a „gyilkos slágerről” és még ugyanebben a hónapban mintegy kétszáz európai lap foglalkozott a dallal. Az „öngyilkos himnuszról” szóló hírt a New York-i lapok is átvették. Rövidesen 28 nyelvre fordították le a dalt. Mára a fordítások száma meghaladta a százat és a dalnak immár 800 verziója van. Számos világsztár készítette el a maga verzióját: Frank Sinatra, Tom Jones, Elvis Costello, Björk vagy épp Sinead O' Connor.

A dal népszerűségét jól mutatja, hogy 1945-re Seress Rezső számláján összesen 370 000 dollár jogdíj halmozódott fel, a zongorista azonban soha nem részesülhetett e mesés gazdagságból. A Dob utcában élő „kis Seress” a zsidótörvények miatt visszavonulásra kényszerült, majd munkaszolgálatra került. Egy német tiszt mentette meg, aki korábban látta őt Budapesten játszani. A háború után visszatért a fővárosba, és haláláig nem is mozdult ki onnan. Amerikában mesés pénzüsszeg, számos ajánlat és hírnév várta, de sem a kommunista hatalomátvétel előtt, sem '56 zűrzavarában nem élt a távozás lehetőségével. Nyugaton dúsgazdag lehetett volna, eltúrta azonban, hogy a proletárdiktatúra indexre tegye slágereit, és az Akácfa utcában, majd régi helyén, a Kulacs Vendéglőben folytatta „karrierjét”. Az '50-es évek második felére lassan elveszítette rajongótáborát, aminek eredményeként mindinkább elzárkózott a külvilág elől, és depressziójától vezetve végül az öngyilkosságba menekült. Lakásának ablakából kiugorva próbált véget vetni életének, azonban ezt az esést túlélte, így 1968. január 11-én, a MÁV Kórházban a gipszét tartó dróttal fojtotta meg magát. Életéről színdarab és film is készült, a dalain kívül ezzel is őrizve emlékét.